

Økologi, Planter

Sådan vurderer du overvintringen af din økologiske vinterraps

Her får du nogle tips til, hvordan du i det tidlige forår tjekker om forholdene i din rapsmark er så gode, at rapsen skal overleve. Hvis rapsen er for svag, kan det bedre betale sig at nedpløje den som en efterafgrøde og så en ny afgrøde.

Manual

Sensommer og efterår 2020 var de fleste steder perfekt til etablering af vinterraps. Nogle steder måske for perfekt. Derfor har rapsen udviklet sig for kraftigt (bløde stængler og hævede hovedskud), inden det endelig er blevet lidt vinter her i begyndelsen af 2021.

Derfor skal markerne gåes igennem nu. Det kan være en svær beslutning, så overvej, om du har brug for en "second opinion" fra din økologikonsulent, der ser mange vinterrapsmarker.

Planternes størrelse og fordeling, ukrudtstrykket samt markens tilstand, skal indgå i den vurdering af vinterrapsen, der skal laves her i det tidlige forår.

I videoen kan du se, hvordan du undersøger om planterne er svækket af ødelagte skud eller angreb af rapsjordlopper. Sven forklarer også, hvordan du tjekker plantetallet, og hvilken type ukrudt, du skal være særlig opmærksom på.

1: Tjek plantetallet i din øko-rapsmark

Det første du skal tjekke, er plantetallet i din rapsmark. Der skal helst være mere end 30 jævnt fordelte planter pr. m² i din rapsmark, for at have en robust og konkurrencestærk afgrøde. I en mark med en tynd plantebestand vil ukrudtet let få for meget magt, og det koster udbytte. Det optimale plantetal er i niveauet 30 – 60 planter/m², når væksten går i gang til foråret. Vi ved dog, at en vinterrapsplante i god vækst har en fantastisk evne til at kompensere for et lavt plantetal ved dannelse af sideskud. Så alle vejledninger kræver, at der er lavet en samlet vurdering af marken.

Du får et indtryk af plantetallet ved at tælle antallet af planter pr. løbende meter i en række og gange med det antal rækker, som du har pr. meter i marken. Hvis du har en rækkeafstand på 50 cm, så er der 2 m rækker på en m², og så skal der være minimum 15 planter pr. meter i en række for at nå 30 planter pr. m². Det er vigtigt, at du laver optællingen flere forskellige steder i marken, for at få en ide om markens tilstand.

- Ved rækkeafstand 12,5 cm er antal planter 4 - pr. løbende meter ved 30 planter pr. m²
- Ved rækkeafstand 25 cm er antal planter 8 - pr. løbende meter ved 30 planter pr. m²
- Ved rækkeafstand 50 cm er antal planter 15 - pr. løbende meter ved 30 planter pr. m²

2: Et ødelagt hovedskud svækker planten

Det er også vigtigt at undersøge, hvordan de enkelte planter ser ud, og særligt om hovedskudet er intakt. Hvis hovedskudet er ødelagt af frost eller skadedyr, så er det nødvendigt at se på kvaliteten af sideskuddene og ukrudtstrykket, da der vil gå længere tid, inden rapsen kan give den nødvendigt ukrudtskonkurrence.

3: Er rapsplanterne angrebet af rapsjordlopper?

En tredje ting du bør tjekke er, hvor hårdt dine vinterrapsplanter er angrebet af rapsjordlopper. Du tjekker det ved at lave et skråt snit lige over vækstpunktet i stænglen af en rapsplante (Se videoen) og tælle antallet af rapsjordloppelarver. Også her er det vigtigt at gå rundt i marken og foretage testen flere forskellige steder.

Rapsjordloppens larve kan gøre stor skade med dens gnav i stænglen, men kraftige planter i god vækst kan godt klare skaden af op til 3–5 larver. Derimod kan 2 larver i en lille plante kan være kritisk. En tommelfingerregel siger, at en stængel med en diameter på mere end 8 mm er en kraftig plante. Er stænglen svagere vil den alt andet lige være mere sårbar. Derfor er det vigtig, at man kommer hen over hele marken. Hvor mange rapsjordloppelarver planterne kan overleve og lave gode udbytter, afhænger dog også af plantetallet, rækkeafstanden og ukrudtstrykket.

Der er lavet beslutningsstøtteværktøjer til brug i rådgivningen. Her er de væsentligste parametre til vurdering af marken inddraget. Så spørg din rådgiver, hvis du er i tvivl.

4: Storknoldet knoldbægersvamp

Senere på foråret, efter afblomstring, kan der findes skader efter knoldbægersvamp. Det er vigtigt at få vurderet eventuelle angreb, fordi det har betydning for, hvordan rapsdyrkingen kan fungere i sædskiftet fremover.

Læs også: [Læs også: Økologisk dyrkningsvejledning for vinterraps](#)

Emneord

Planter

Vinterraps

Økologi

Publiceret: 26. januar 2021
Opdateret: 26. januar 2021

Sven Hermansen

Chefkonsulent

SEGES

svhe@seges.dk

+45 8740 5043

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES

Agro Food Park 15

8200 Aarhus N

Tlf. 87 40 50 00

Fax. 87 40 50 10

Email info@seges.dk

